

V zadevi Jeznik proti Sloveniji

Evropsko sodišče za človekove pravice (peti oddelek) kot senat v sestavi:

Angelika Nussberger, *predsednica*,

Boštjan M. Zupančič,

Helena Jäderblom, *sodnika*,

in Stephen Phillips, *namestnik sodnega tajnika oddelka*,

po razpravi, zaprti za javnost, ki je bila 28. maja 2013,

izreka to sodbo, sprejeto navedenega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva se je začela s pritožbo (št. 32238/08) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri Sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljnjem besedilu: konvencija) 1. julija 2008 vložila slovenska državljanka Marija Jeznik (v nadaljnjem besedilu: pritožnica).

2. Pritožnico je zastopala Odvetniška družba Marčič in ostali, o. p., d. n. o., odvetniška pisarna iz Slovenj Gradca. Slovensko vlado (v nadaljnjem besedilu: vlada) je zastopal njen zastopnik.

3. Vlada je bila o pritožbi obveščena 27. aprila 2012. V skladu s protokolom št. 14 je bila pritožba dodeljena senatu treh sodnikov.

DEJSTVA

I. OKOLIŠČINE ZADEVE

4. Pritožnica je bila rojena leta 1940 in živi v Vuzenici.

5. Leta 1994 je pritožnica začela vlagati v komercialne zapise podjetja Kompas Consulting, d. d., prek podjetja Kompas Maribor, D. O. O. Konec leta 1994 je bilo tako trgovanje prepovedano z Zakonom o trgu vrednostnih papirjev, vendar pa je pritožnica to dejavnost nadaljevala do leta 1996.

6. Leta 1996 je pritožnica proti podjetju Kompas Maribor, D. O. O., začela izvršilni postopek pred Okrožnim sodiščem v Mariboru, v katerem je od podjetja Kompas Maribor zahtevala poplačilo izgubljenih naložb, ker je niso obvestili o zakonodajnih spremembah in so še naprej trgovali s komercialnimi zapisi. Na domačih sodiščih se je dodatno pritožila, ker je zaradi stečaja podjetja Kompas Consulting, d. d., prejela le majhen delež svojih naložb v stečajnem postopku.

7. 14. oktobra 1996 je Okrožno sodišče v Mariboru izdalo sklep o izvršbi.

8. 12. novembra 1996 je bila zadeva, po ugovoru, predložena v pravdni postopek.

9. 4. februarja 1998 je Okrožno sodišče v Mariboru izdalo sodbo, s katero je zavrnilo zahtevek pritožnice. Pritožnica se je pritožila.

10. 24. novembra 1998 je Višje sodišče v Mariboru ugodilo pritožbi in vrnilo zadevo v ponovno odločanje. Drugostopenjsko sodišče je ugotovilo, da je pritožnica pojasnila, da je zahtevala povračilo škode le v fazi pritožbe, kar je pomenilo novo dejstvo, o katerem bi morale odločiti prvostopenjsko sodišče.

11. 24. oktobra 2001 je Okrožno sodišče v Mariboru izreklo sodbo. Sodišče je ugotovilo, da podjetje Kompas Maribor, D. O. O., zaradi pogodbenega dogovora ne more biti odgovorno za škodo, ki jo je utrpela pritožnica. Pritožnica se je pritožila.

12. 15. septembra 2004 je Višje sodišče v Mariboru potrdilo sodbo sodišča prve stopnje in zavrnilo pritožbo. Pritožnica je vložila predlog za revizijo.

13. Vrhovno sodišče je 25. januarja 2007 predlog zavrnilo. Vložila je ustavno pritožbo.

14. Ustavno sodišče je 10. decembra 2007 pritožbo zavrnilo.

II. UPOŠTEVANA DOMAČA ZAKONODAJA

15. Za upoštevano domačo zakonodajo glej sodbo *Tomažič proti Sloveniji* (št. 38350/02, 13. december 2007).

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA IN 13. ČLENA KONVENCIJE

16. Pritožnica se je pritožila, da trajanje postopka ni bilo v skladu z zahtevo po "razumnem roku" iz prvega odstavka 6. člena konvencije, ki se glasi:

"Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče ..."

17. Smiselno se je pritožnica tudi pritožila, da so bila razpoložljiva pravna sredstva pri predlogotrajnih postopkih v Sloveniji neučinkovita. 13. člen konvencije se glasi:

"Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti."

A) Sprejemljivost

18. Vlada je pritožnici dala predlog za poravnavo v skladu s 25. členom zakona iz leta 2006 v obliki pisne izjave skladno s 15. členom omenjenega zakona, s katero je priznala kršitev pravice do sojenja v razumnem roku. Pritožnica ponudbe ni sprejela.

19. Sodišče ugotavlja, da prehodna določba zakona iz leta 2006, tj. 25. člen, določa postopek, ki ga je treba upoštevati v zvezi s pritožbami, pri katerih je kršitev zahteve po "razumnem roku" že prenehala in ki so bile pri Sodišču vložene pred 1. januarjem 2007. Ne glede na to, da je bil predlog za poravnavo oblikovan na podlagi 25. člena, pa ta določba ni odpravila pomanjkljivosti pri zadevi pritožnice, ker se je postopek, v katerem je bila pritožnica stranka v postopku, nadaljeval pred Vrhovnim sodiščem po tem, ko je bila uveljavljena nova zakonodaja.

20. Glede uporabe drugih določb zakona iz leta 2006, predvsem 19. člena, pa Sodišče ugotavlja, da je bil postopek v tej zadevi pravnomočno končan pred uveljavitvijo zakona iz leta 2006 in se je nato nadaljeval pred Vrhovnim sodiščem. Glede na to, da je takrat veljal zakon iz leta 2006 (glej, nasprotno, *Žurej proti Sloveniji*, (dec.), št. 24342/04, 18. oktober 2007, 17. odstavek), pritožnica ni imela možnosti zahtevati odškodnine za zamude, ki so nastale v postopku (glej smiselno *Tomažič proti Sloveniji*, št. 38350/02, 41.–45. odstavek, 13. december 2007, in *Lesjak proti Sloveniji* (št. 33946/03, 54.–55. odstavek, 21. julij 2009).

21. Sodišče ugotavlja, da ta pritožba ni očitno neutemeljena v smislu točke a tretjega odstavka 35. člena konvencije. Prav tako ugotavlja, da ni nesprejemljiva niti iz katerih koli drugih razlogov. Torej jo je treba razglasiti za sprejemljivo.

B) Utemeljenost

1. 6. člen

22. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je začelo 14. oktobra 1996, na dan izdaje sklepa o izvršbi, in končalo 10. decembra 2007, ko je Ustavno sodišče zavrnilo pritožnično pritožbo. Postopek je torej na štirih stopnjah sodišča trajal enajst let in dva meseca.

23. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumno trajanje postopka presojeti glede na okoliščine zadeve in s sklicevanjem na ta merila: zapletenost zadeve, ravnanje pritožnika in ustreznih organov ter pomen zadeve za pritožnika v sporu (glej med številnimi drugimi zadevami *Frydlander proti Franciji* [VS], št. 30979/96, 43. odstavek, ESČP 2000-VII).

24. Sodišče je pogosto ugotovilo kršitve prvega odstavka 6. člena konvencije v zadevah, ki so se nanašale na podobna vprašanja kakor ta zadeva (glej *Bedi proti Sloveniji*, št. 24901/02, 18.–20. odstavek, 13. april 2006; *Schliederer proti Nemčiji*, št. 2651/07, 26.–31. odstavek, 21. oktober 2010; *Nitschke proti Švedski*, št. 6301/05, 61.–66. odstavek, 27. september 2007, in *FPK GROSS, OOO proti Ukrajini*, št. 18608/05, 20.–23. odstavek, 16. februar 2012).

25. Sodišče po pregledu vsega gradiva, ki mu je bilo predloženo, meni, da vlada ni navedla nobenih dejstev ali utemeljitev, ki bi ga prepričale, da bi v tej zadevi sprejelo drugačen sklep. Sodišče ob upoštevanju svoje sodne prakse glede zadeve meni, da so postopki v zvezi z obravnavano zadevo trajali predolgo in zahteva za "razumni rok" ni bila izpolnjena.

Torej je bil kršen prvi odstavek 6. člena.

1. 13. člen

26. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačimi organi za očitano kršitev zahteve po prvem odstavku 6. člena, da se zadeva obravnava v razumnem roku (glej *Kudła proti Poljski* [VS], št. 30210/96, 156. odstavek, ESČP 2000-XI).

27. V tej zadevi Sodišča ni prepričalo, da bi pritožnica lahko imela dostop do odškodninskega zahtevka, in Sodišče ugotavlja, da so pravna sredstva zakona iz leta 2006 neučinkovita (glej 18.–21. odstavek zgoraj). Sodišče ne vidi razloga, da bi glede pravnih sredstev, ki so bila na voljo pred izvajanjem zakona iz leta 2006, odločilo drugače kakor v prejšnjih zadevah, v katerih je ta pravna sredstva spoznalo za neučinkovita (glej *Lukenda proti Sloveniji*, št. 23032/02, 6. oktober 2005).

28. Sodišče torej meni, da je bil pri obravnavani zadevi kršen 13. člen, saj v domači zakonodaji ni bilo pravnega sredstva, s katerim bi lahko pritožnica dosegla odločitev sodišča, ki bi potrdila njeno pravico do obravnave zadeve v razumnem roku, kot je določeno v prvem odstavku 6. člena.

II. DRUGE ZATRJEVANE KRŠITVE KONVENCIJE

29. Pritožnica se je nazadnje pritožila zaradi domnevno nepoštenih postopkov.

30. Po preučitvi navedenih očitkov Sodišče glede na vse razpoložljivo gradivo, in kolikor so očitane zadeve v njegovi pristojnosti, ugotavlja, da ti ne kažejo, da bi bili kršeni členi, na katere se je sklicevala pritožnica. To pomeni, da so druge pritožbe, ki se nanašajo na prvi sklop postopkov, očitno neutemeljene ter jih je treba zavrniti skladno s točko a tretjega odstavka in četrtem odstavkom 35. člena konvencije.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

31. 41. člen konvencije določa:

"Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje."

A. Škoda

32. Pritožnica je zahtevala 10.000,00 EUR za premoženjsko in nepremoženjsko škodo.

33. Vlada je zahtevek izpodbijala.

34. Sodišče ne zazna nobene vzročne povezave med ugotovljeno kršitvijo in zatrjevano premoženjsko škodo, zato ta zahtevek zavrača. Po drugi strani pa pritožnici prisoja 3.200 EUR za nepremoženjsko škodo.

B. Stroški in izdatki

35. Pritožnica je zahtevala tudi 3.017 EUR za stroške in izdatke, ki so nastali v postopku pred domačimi sodišči.

36. Vlada je zahtevek izpodbijala.

37. Sodišče ugotavlja, da pritožnica ni podrobneje opredelila ali utemeljila svojih zahtevkov, čeprav jo je opozorilo na pogoje. Zaradi tega Sodišče na tej podlagi ne prisoja ničesar.

C. Zamudne obresti

38. Po mnenju Sodišča je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaša*, da je pritožba glede predolgega trajanja postopka in pomanjkanja učinkovitega pravnega sredstva sprejemljiva, preostali del pritožbe pa je nesprejemljiv;
2. razsoja, da sta bila kršena prvi odstavek 6. člena in 13. člen konvencije;
3. *razsoja*
 - (a) da mora tožena država v treh mesecih pritožnici za nepremoženjsko škodo plačati 3.200 EUR (tri tisoč dvesto evrov) in morebitni davek;
 - b) da se za navedeni znesek od dneva poteka treh mesecev do plačila obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji mejne posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, za vse zamujeno obdobje z dodanimi tremi odstotnimi točkami;
4. *zavrača* preostali del pritožničinega zahtevka za pravično zadoščenje.

Sestavljeno v angleškem jeziku in 20. junija 2013 poslano v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Stephen Phillips
namestnik sodnega tajnika

Angelika Nußberger